

**Česká školní inspekce
Středočeský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Čj. ČŠIS-470/11-S

Název právnické osoby vykonávající činnost školy:	Základní škola Nerudova, Říčany, okres Praha - východ
Sídlo:	251 01 Říčany, Nerudova 481
IČ:	70977691
Identifikátor:	600 052 451
Právní forma:	příspěvková organizace
Zastoupená:	Mgr. Jitkou Macháčkovou
Zřizovatel:	město Říčany
Místo inspekční činnosti:	251 01 Říčany, Olivova 1800 251 63 Strančice, Hrdinů 175
Termín inspekční činnosti:	10. a 11. březen 2011

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání, získávání a analýza informací o vzdělávání žáků, o činnosti školy, sledování a hodnocení efektivnosti vzdělávací soustavy základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů. Zjišťování a hodnocení naplnění školního vzdělávacího programu a jeho souladu s právními předpisy a rámcovým vzdělávacím programem podle § 174 odst. 2 písm. c) školského zákona. Inspekční činnost byla zaměřena na žáky vzdělávající se v oborech vzdělání 79-01-B/001 Pomocná škola a 79-01-B/01 Základní škola speciální. Sledovaným obdobím byly poslední tři školní roky.

Aktuální stav školy

Právnická osoba Základní škola Nerudova Říčany, okres Praha - východ dle zápisu do školského rejstříku vykonává činnost základní školy praktické (v této součásti školy inspekce neprobíhala), základní školy speciální (dále škola). Škola poskytuje základní vzdělávání, kterým žáci dosahují stupně *základy vzdělání*. Kmenová budova právnické osoby sídlí v ulici Nerudova 481, v letošním školním roce v ní probíhá rekonstrukce, proto dočasně škola působí v náhradním objektu na adrese Olivova 1800. Ve školním roce

2010/2011 se ve dvou třídách školy vzdělává 11 žáků, převážně místních a dojíždějících z nejbližšího okolí nebo umístěných v Dětském domově Strančice (dále DD).

V personální oblasti došlo ve sledovaném období k částečným změnám z hlediska složení (změna třídních učitelek) a odborné kvalifikovanosti pedagogického sboru (dvě nové asistentky pedagoga). Zlepšily se materiálně technické podmínky pro vzdělávání, v zrekonstruované části budovy DD se podařilo vybavit učebnu speciálními pomůckami. Došlo k výměně počítačových stanic, nákupu interaktivní tabule, k obnově nábytku v dílně a výukovém bytě. Po dokončení rekonstrukce (plánováno v srpnu 2011) bude škola bezbariérová,lepší se zázemí pro pracovníky, vznikne nová počítačová pracovna, kmenové a speciální učebny.

Od poslední inspekční činnosti obdobného charakteru bylo nejvýznamnější změnou zřízení třídy školy v DD a tvorba vlastního školního vzdělávacího programu „*Slunečnice*“ čj. ZŠS/ŠVP-369/2010 (dále ŠVP).

Od školního roku 2010/2011 zahájila škola v prvním a sedmém ročníku výuku žáků se středně těžkým mentálním postižením a s těžkým mentálním postižením a souběžným postižením více vadami podle vlastního ŠVP. Žáci ostatních ročníků se vzdělávají podle dobíhajících vzdělávacích programů *Pomocná škola a přípravný stupeň pomocné školy* čj. 24035/1997-22., *Rehabilitačního vzdělávacího programu pomocné školy* čj. 15988/2003-24.

Hodnocení hlavních výsledků vzdělávání ve vztahu k ŠVP

Škola zabezpečuje funkční vnitřní i vnější informovanost a komunikaci. Pro všechny žáky jsou vypracovány ve spolupráci se školským poradenským zařízením a zákonnými zástupci individuální vzdělávací plány (dále IVP), které splňují požadavky legislativy a aktuálně zohledňují speciální vzdělávací potřeby (dále SVP). Učitelky IVP čtvrtletně vyhodnocují, popisují nejen zvládnutí kompetencí a dovedností, ale i pokrok žáka. S výsledky vnitřního hodnocení pedagogický sbor systematicky pracuje, většinou se jedná o úpravu vzdělávacích cílů a časového rozvržení učiva.

Škola pravdivě o své vzdělávací nabídce informuje při vyhlásování zápisu k povinnému základnímu vzdělávání, vyhlásování zápisu zveřejňuje obvyklým způsobem. Při zvykání žáků na školní práci učitelky zohledňují jejich SVP.

Disponibilní hodinovou dotaci ve školním vzdělávacím programu škola využila především pro navýšení hodin předmětu psaní, matematiky, informační a komunikační technologie a oblasti člověk a společnost.

Během výuky učitelky a asistentky pedagoga vytvářely dobré podmínky, podporovaly klidnou a přátelskou atmosféru, poskytovaly žákům pocit bezpečí a jistoty umožňující koncentraci na práci. Uplatňovaly individuální přístup. Striktně dodržovaly zásady psychohygieny, složitější činnosti zařazovaly na počátku výuky, neopomíjely relaxační chvílky a různorodé činnosti. Volily metody a formy přednostně rozvíjející komunikativní, sociální a personální, pracovní kompetence žáků. Důsledně využívaly reedukační, kompenzační a rehabilitační podpůrná opatření. Zvláště dobrých výsledků dosahovaly učitelky při využití postupů bazální a orofaciální stimulace, nonverbálního dorozumívání (piktogramy, obrázky, znaková řeč) se žáky v DD. Hodnocení žáků bylo průběžné a motivující. Učitelky byly pozitivně naladěné a společně s žáky se radovaly z jejich drobných dílčích úspěchů. Kromě výuky organizuje škola také projekty zaměřené na podporu rozvoje funkčních gramotností, zdokonalování samostatnosti a rozvoj sociální komunikace žáků.

Úroveň klíčových kompetencí žáků vykazuje běžný stav.

Úkoly z oblasti poradenských služeb standardně plní výchovná poradkyně (dále VP), metodička prevence, třídní učitelky a ředitelka školy. Jde především o sjednocování výchovně-vzdělávacích a režimových postupů školy a rodin žáků. Kvalitní kariérní poradenství je vzhledem k postižení žáků orientováno směrem k práci v chráněné dílně, stacionáři nebo ke vzdělávání v praktické škole jednoleté, případně dvouleté.

Systém prevence (kvalitní *Minimální preventivní program* školy a *Krizový plán školy*) je zaměřen na všechny oblasti možných rizik, především vede k napomáhání při zvládnutí vlastního chování a vytváření kladných vztahů mezi žáky. Uskutečňuje se především prostřednictvím výuky, začleněním do dlouhodobého programu selektivní prevence, zájmovou činností. Prevenci podporuje pořádání společných aktivit, při kterých jsou žáci nenásilně včleňováni do většinové společnosti. Dokladem funkčnosti systému je převažující pozitivní pracovní atmosféra a minimální výskyt negativních jevů méně závažného charakteru, které jsou učitelkami bezprostředně a účinně řešeny.

Škola úspěšně podporuje zdravý vývoj žáků. Zajišťuje pro ně pitný režim. Je zapojena do projektu *Ovoce do škol, Zdravé zuby*. Za vhodného počasí probíhá výuka v parku DD a na zahradě školy.

Dokumentace školy obsahuje témata z oblasti bezpečnosti a ochrany zdraví (dále BOZ), ředitelka organizuje pravidelné prověrky a revize, stanovuje a realizuje ozdravná opatření. S pravidly BOZ jsou žáci přiměřeným způsobem, učitelé i zaměstnanci školy prokazatelně seznamováni, probíhají i dodatečná poučení. Soustavně probíhá poučování žáků o činnostech, při kterých by mohlo dojít k úrazu. Během dne jsou žáci pod stálým dozorem a dohledem. Prevence úrazovosti je účinná, ve sledovaném období nedošlo k žádnému úrazu, pouze k drobným poraněním.

Činnost školské rady naplňuje legislativní požadavky, veškeré připomínky zákonných zástupců školská rada důsledně řeší. Škola úzce spolupracuje se zákonnými zástupci žáků, ti jsou však většinou méně aktivní. Účinná je spolupráce se sociální pracovníci DD. Dobře probíhá spolupráce s pracovníky zájmových a specializovaných organizací (PPP, SPC, DD), sponzory, základními a středními školami ve městě, speciálními školami regionu.

Hodnocení předpokladů školy ke vzdělávání podle požadavků školského zákona

Právnícká osoba nevykonává své činnosti v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení. Od školního roku 2006/2007 chybí v rejstříku školy údaj místa poskytování vzdělávání ve třídě základní školy speciální v DD na adrese 251 63 Strančice, Hrdinů175 (porušeno ustanovení § 144 odst. 1 písm. g), školského zákona).

Ředitelka vydala ŠVP, je zpracovaný v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro obor vzdělání základní škola speciální (dále RVP ZŠS), odpovídá charakteru školy, vyhovuje požadavkům školského zákona. Obsahuje Díl I - vzdělávání žáků se středně těžkým mentálním postižením a Díl II. pro žáky s těžkým MP a souběžným postižením více vadami. Učební plány škola naplňuje. V obsahu vzdělávání předmětů se objevují prvky speciálních i alternativních pedagogik (terapie, relaxace, masáže, percepce). Učební plány škola naplňuje. Pro letošní školní rok vzhledem k výuce v náhradních prostorách povolilo MŠMT jejich úpravu hodinové dotace.

Náležitosti jmenování ředitelky školy souhlasí s předpisy, předpoklady pro výkon činnosti ředitelka splňuje. Stanovila funkční organizaci provozu školy, plní povinnosti ve vztahu ke zřizovateli, školské radě a pedagogické radě. Pedagogická rada standardně plní své

povinnosti. Při rozhodování o právech a povinnostech v oblasti státní správy postupuje ředitelka většinou v souladu se školským zákonem. Ve školním roce 2008/2009 vydala ředitelka školy rozhodnutí o zařazení žákyně do vzdělávacího programu přípravného stupně (viz dokumentace) základní školy speciální. Porušila § 165 odst. 2 písm. b) školského zákona a zároveň nedoložila, že zřizovatel školy zřídil dle ustanovení § 48a školského zákona třídu přípravného stupně základní školy speciální a že je vykonávání jeho činnosti povoleno zápisem ve školském rejstříku (porušení ustanovení § 142 odst. 1 školského zákona). Povinně zveřejňované dokumenty (školní řád, výroční zpráva o činnosti školy a školní vzdělávací program) byly v době inspekce zveřejněny. Školní řád naplňuje požadavky vyhlášky, výroční zpráva a vlastní hodnocení školy jsou zpracovány v požadované struktuře, mají dobrou vypovídací hodnotu. Pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání škola dodržuje, realizuje slovní hodnocení výsledků vzdělávání žáků a při hodnocení pedagogové zohledňují zdravotní postižení žáka. Kontrolní činnost vedení školy je účinná, probíhá formou hospitací a vstupů do výuky. Opatření jsou dostatečná, vedou k vyšší míře samostatnosti, maximálnímu rozvoji žáků a k posilování jejich sebevědomí. Na běžné úrovni (s drobnými nedostatky formálního charakteru) je vedena povinná dokumentace školy.

Organizace vzdělávání je přizpůsobena aktuálním potřebám žáků (nejen 45 minutové vyučovací hodiny, ale i kratší i déletrvající bloky). Čtyři žáci se středně těžkým MP jsou integrováni ve třídě základní školy praktické. Ve třídě žáků s těžkým MP a souběžným postižením více vadami je zařazeno sedm žáků. V souladu s ustanovením § 23 odst. 5 školského zákona ředitelka školy doložila povolení výjimky zřizovatele z nejvyššího možného počtu žáků ve třídě DD stanoveného právním předpisem. I při vyšším počtu žáků je zajištěna jejich bezpečnost. Z důvodu náročnosti práce ustanovila ředitelka v této třídě čtyři pedagogické pracovníky, dvě učitelky a dvě asistentky pedagoga, které se během týdne při pevně stanoveném rozvrhu ve výuce žáků střídají.

Koncepční materiály, strategie a plánování vychází z podkladů získaných v anketách, dotaznících a analýzách. V souladu se záměry probíhá další vzdělávání pedagogických pracovníků (dále DVPP), které je koncepční, podporuje realizaci ŠVP, preferuje inovace v obsahu a organizaci vzdělávání, integrační a inkluzivní problematiku a speciálně-pedagogické vzdělávací postupy - aktuálně metodiku znakové řeči a bazální stimulace.

Řízení školy je celkově na požadované úrovni.

Personální podmínky pro efektivní vzdělávání mají velmi dobrou úroveň, všechny tři učitelky mají odpovídající kvalifikaci. Podpůrná opatření při výuce zajišťují dvě asistentky pedagoga. Nastoupily v tomto školním roce a doplňují si předepsané vzdělání. VP dokončuje specializační studium, koordinátorky ŠVP a environmentální výchovy (dále EVVO) splňují požadavky pro výkon funkce.

Učebny obou pracovišť jsou přiměřeně vybaveny audiotechnikou, kompenzačními i reedukačními pomůckami. Pro nechodící žáky jsou k dispozici vhodné pomůcky. Jsou využívány počítačové stanice (s dotykovým monitorem), speciální ICT programy, interaktivní tabule. Učitelky využívají učebnice, speciální pomůcky, vytvořily ucelenou řadu učebních listů z předmětů informatika, praktické činnosti, tvoří software na výuku rozumové a smyslové výchovy pro žáky s těžkým a hlubokým MP. Nakoupily skleník, zřídily přírodní učebnu, obnovily pozemek včetně dovybavení (kompostér, pergola, posezení). Příležitostí pro rozvoj školy představuje probíhající rekonstrukce především pro zkvalitnění prostorových podmínek a také rozšíření možností speciální péče (relaxace, stimulace, terapie). Pro výuku tělesné a pohybové výchovy jsou dobré podmínky (vybavení, hřiště, zahrada, tělocvična, herna) v obou pracovištích.

Personální a materiální podmínky umožňují naplňování ŠVP.

Pro financování své činnosti škola využívá více zdrojů. Základním zdrojem jsou finanční prostředky poskytnuté ze státního rozpočtu (dále jen SR), které byly ve sledovaném období kráceny. Dotace ze SR byla použita především na platy zaměstnanců a související zákonné odvody do sociálních a zdravotních fondů, dále k nákupu učebnic, učebních pomůcek, kompenzačních pomůcek a školních potřeb a k úhradě nákladů souvisejících s DVPP. Tyto finanční prostředky škola použila hospodárně v souladu s účelem jejich poskytnutí. Druhým nejvýznamnějším zdrojem je příspěvek na provoz od zřizovatele. Ten také uhradil finanční prostředky, které škole chyběly v souvislosti s krácením prostředků ze SR v roce 2010, škola je použila na nákup učebních pomůcek a školních potřeb. Dokladem kvalitní práce zřizovatele je probíhající přestavba sídla školy. K financování škola využívá i vlastní zdroje z hospodářské činnosti; z pronájmu prostor pro výuku ICT z výuky ICT, z prodeje výpěstků, výrobků a sadby.

Obvyklé finanční prostředky doplňovala škola dále i prostřednictvím nadstandardního počtu grantových aktivit MŠMT, evropských sociálních fondů a ostatních vyhledávaných („Vzdělávací systém pro žáky a učitele ZŠ Nerudova Říčany“, „Hraní s Vojtou a Davidem“, „Projekt EVVO“, „Preventivní programy občanských sdružení Prostor Kolín a Prak Praha“, „Projekt Raketa“ aj.) Škola v průběhu inspekce podala projekt EU - Peníze do škol zaměřený na podporu rozvoje počítačové, přírodovědné a finanční gramotnosti žáků.

Zdroje financování, s nimiž škola v hodnoceném období disponovala, umožnily vytvořit průměrné podmínky pro realizaci ŠVP. Zapojení školy do získávání dalších finančních zdrojů je příkladem dobré praxe, které mj. přispělo také ke zlepšení pracovních podmínek a estetického prostředí.

Závěry, celkové hodnocení školy

- 1. Právnícká osoba Základní škola Nerudova, Říčany, okres Praha - východ, příspěvková organizace, nevykonává činnost základní školy speciální v souladu s rozhodnutím o zařazení do rejstříku škol a školských zařízení z důvodu porušení § 144 odst. 1 písm. g) – neuvedeno místo vzdělávání v DD Strančice. Obsah i cíle ŠVP jsou v souladu s příslušným rámcovým vzdělávacím programem a školským zákonem.**
- 2. Vykonávání činnosti přípravného stupně základní školy speciální ve školním roce 2008/2009 je v rozporu se školským zákonem, z důvodu nedoložení zřízení této třídy ze strany zřizovatele a zápisem ve školském rejstříku - porušení § 142 odst. 1 školského zákona.**
- 3. V oblasti řízení bylo shledáno riziko pro nedodržování školského zákona (viz porušení § 37 odst. 3 - v rámci realizace vzdělávání v přípravném stupni základní školy speciální a porušení § 48a při vydání rozhodnutí ředitelky o zařazení dítěte do přípravného stupně základní školy speciální).**
- 4. Pozitivem je funkční organizace vzdělávacího procesu a zohledňování ŠVP žáků, kvalitní poradenské služby a informační systém školy. Při rozvoji osobnosti žáků je výrazným kladem uplatňování projektových postupů, důsledné zařazování terapeutických a speciálně pedagogických postupů ve výuce. Škola je úspěšná v rozvoji sociálních a komunikačních kompetencí žáků, v zajištění pozitivního klima, pro žáky představuje bezpečné prostředí. Pro realizaci ŠVP má škola celkově průměrné podmínky.**

- 5. Materiálně technické a personální podmínky vzdělávání podporují úspěšnou realizaci ŠVP, přínosem DVPP je orientace na žáky s hlubším postižením - alternativní komunikace.*
- 6. V hodnoceném období škola účelně využívala zdroje ze státního rozpočtu a prostředky od zřizovatele. Díky aktivnímu získávání dalších zdrojů - zapojení do rozvojových programů a provozování doplňkové činnosti, měla škola pro svou činnost průměrné finanční předpoklady, které vytvořily standardní podmínky pro realizaci ŠVP.*

Česká školní inspekce v souladu s § 175 odst. 4 školského zákona požaduje zaslání oznámení o přijetí opatření k odstranění zjištěných nedostatků uvedených v bodech 1., 2. a 3. ve lhůtě do 14 dnů od převzetí inspekční zprávy. Zprávu zašlete na adresu: PaedDr. Jarmila Tóthová, ČŠI, Středočeský inspektorát, Karlovo náměstí 44, 280 00 Kolín.

Přílohy inspekční zprávy

Seznam dokladů a materiálů, o které se inspekční zjištění opíralo.

Poučení

Podle § 174 odst. 13 školského zákona může ředitelka školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu PaedDr. Jarmila Tóthová, ČŠI, Středočeský inspektorát, Karlovo náměstí 44, 280 00 Kolín.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a ve Středočeském inspektorátu České školní inspekce, Praha 6, Arabská 683.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

V Kolíně dne 31. března 2011

(razítko)

PaedDr. Jarmila Tóthová, školní inspektorka

Tóthová v. r.

Mgr. Věra Sirůčková, školní inspektorka

Sirůčková v. r.

Datum a podpis ředitelky školy potvrzující projednání a převzetí inspekční zprávy

V Říčanech dne 7. dubna 2011

(razítko)

Mgr. Jitka Macháčková, ředitelka

Macháčková v.r.

Připomínky ředitelky školy

Připomínky nebyly podány.